

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru — Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje program Európsky zbor solidarity a zrušujú [nariadenie o Európskom zbore solidarity] a nariadenie (EÚ) č. 375/2014

[COM(2018) 440 final — 2018/0230 (COD)]

(2019/C 62/33)

Spravodajca: **Michael McLOUGHLIN**

Konzultácia	Európsky parlament, 2. 7. 2018 Rada Európskej únie, 10. 7. 2018
Právny základ	článok 165 ods. 4, článok 166 ods. 4, článok 214 ods. 5 a článok 294 ZFEÚ
Príslušná sekcia	sekcia pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo
Prijaté v sekcii	26. 9. 2018
Prijaté v pléne	17. 10. 2018
Plenárne zasadnutie č.	538
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	184/1/3...

1. Závbery a odporúčania

- 1.1. EHSV víta odhodlanie obnoviť Európsky zbor solidarity (ESC) so zvýšeným rozpočtom a zameraním na väčšiu účasť.
- 1.2. Výbor oceňuje úplný a nový právny základ pre ESC, osobitný rozpočet a zlúčenie s iniciatívou dobrovoľníci pomoci EÚ ⁽¹⁾.
- 1.3. Pre oblasť dobrovoľníckej činnosti je potrebná nová komplexná politika EÚ, ktorá sa bude zaoberať všetkými relevantnými otázkami a zabezpečovať interakciu s členskými štátmi nad rámec koncepcie Európskeho zboru solidarity.
- 1.4. Výbor víta rozdelenie rozpočtu, v ktorom sa uprednostňuje dobrovoľnícka zložka a takisto by ocenil, keby sa na ňu aj naďalej kládol dôraz.
- 1.5. EÚ bude v budúcnosti musieť vypracovať dva nezávislé podporné programy – jeden pre mládež a jeden pre dobrovoľníctvo –, pričom treba akceptovať, že dôjde k určitému prekrytiu.
- 1.6. Pozornosť by sa mala venovať zabezpečeniu toho, aby priority zahraničnej politiky EÚ, najmä tie, ktoré sú tvrdšie presadzované, nemali vplyv na ESC po jeho zlúčení s iniciatívou dobrovoľníci pomoci EÚ.
- 1.7. Je potrebné včas predkladať spoľahlivé štatistiky, ktoré sa týkajú okrem iného dôsledkov akcií v rámci ESC na miestnu úroveň a ktoré by pomohli pri hodnotení a prijímaní rozhodnutí týkajúcich sa ESC. Treba ich zverejniť aj v prípade, ak budú nepriaznivé.
- 1.8. Na zložku týkajúcu sa zamestnania sa musia vzťahovať prísne právne predpisy, pričom ju treba pravidelne preskúmať s cieľom zabezpečiť splnenie záväzkov, ktoré boli v tejto súvislosti prijaté.
- 1.9. V súlade s prístupom zameraným na celoživotné vzdelávanie by pre ESC nemali existovať žiadne vekové obmedzenia, keďže má ísť o podporu dobrovoľníckej činnosti.

⁽¹⁾ https://webgate.ec.europa.eu/echo/eu-aid-volunteers_en/

1.10. Výbor opakuje svoj postoj, že ESC by sa mal obmedzovať na neziskový sektor a túto hodnotu treba zachovať bez ohľadu na to, kto realizuje projekty.

1.11. Je potrebné uľahčiť a uprednostňovať výmenu osvedčených postupov týkajúcich sa dobrovoľníckej práce a zapojiť do toho členské štáty EÚ s cieľom zhromaždiť všetky relevantné informácie a uľahčiť ďalší rozvoj politiky v tejto oblasti.

1.12. Národným agentúram by sa mala poskytnúť väčšia pomoc pri riešení otázok v rámci zložky týkajúcej sa zamestnanosti a trhu práce.

1.13. Pri monitorovaní ESC by sa mali využívať hlavné dokumenty týkajúce sa zabezpečenia spravodlivého zaobchádzania so štážiarmi a učňami a ďalšie opatrenia uvedené v tejto správe a malo by sa o nich informovať.

1.14. Je nutné centrálné zapojiť hlavné platformy občianskej spoločnosti v tejto oblasti (Európske fórum mládeže a Európske dobrovoľnícke centrum) do riadenia ESC a dohľadu nad ním.

1.15. Výbor víta zjednodušenie a zefektívnenie programu.

1.16. EÚ musí prejavovať ochotu investovať do iných foriem a druhov dobrovoľníctva mimo ESC.

2. Súvislosti

2.1. Európska komisia navrhuje vyčleniť pre Európsky zbor solidarity (ESC) na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027 celkový rozpočet vo výške 1,26 miliardy EUR v súčasných cenách. To by umožnilo, aby sa v rokoch 2021 – 2027 zapojilo približne 350 000 mladých ľudí okrem 100 000 účastníkov, ktorých chce Komisia podporovať do konca roku 2020.

2.2. Keďže existuje potenciál na ďalší rozvoj solidarity s obeťami kríz a katastrof v krajinách mimo EÚ, v tomto návrhu sa stanovuje také rozšírenie pôsobnosti Európskeho zboru solidarity, aby zahŕňal podporu operácií humanitárnej pomoci v krajinách mimo EÚ vrátane tých, ktoré susedia s najvzdialenejšími regiónmi EÚ.

2.3. Zámerom Európskeho zboru solidarity je posilniť účasť mladých ľudí a organizácií na dostupných a vysokokvalitných činnostiach v oblasti solidarity. Má byť prostriedkom na posilnenie súdržnosti, solidarity a demokracie v Európe a vo svete a na riešenie spoločenských a humanitárnych výziev na mieste s osobitným dôrazom na podporu sociálneho začlenenia.

2.4. ESC umožní účastníkom, aby si upevnili a dokázali svoje zručnosti a uľahčí ich zapojenie do trhu práce.

2.5. Program má ponúkať činnosti, ktoré možno vykonávať v krajine, ktorá nie je krajinou trvalého pobytu účastníkov (cezhraničné činnosti a dobrovoľnícke činnosti na podporu humanitárnej pomoci), a činnosti, ktoré možno vykonávať v krajine ich trvalého pobytu (v rámci krajiny). Program sa bude vykonávať v rámci týchto dvoch zložiek akcií:

— zložka 1: účasť mladých ľudí na solidárnych činnostiach zameraných na riešenie spoločenských výziev: akcie majú prispieť najmä k posilňovaniu súdržnosti, solidarity a demokracie v EÚ a mimo nej a zároveň reagovať na spoločenské výzvy, predovšetkým v snahe podporiť sociálne začlenenie;

— zložka 2: Európsky dobrovoľnícky zbor pre humanitárnu pomoc: tieto akcie majú prispieť najmä k poskytovaniu humanitárnej pomoci vychádzajúcej z potrieb, ktorá je zameraná na ochranu života, predchádzanie ľudskému utrpeniu a jeho zmierňovanie a zachovanie ľudskej dôstojnosti a k posilňovaniu kapacity a odolnosti zraniteľných komunit alebo komunit zasiahnutých katastrofou.

2.6. O finančné prostriedky z Európskeho zboru solidarity môže požiadať každý verejný alebo súkromný subjekt so sídlom v účastníckej krajine, ako aj medzinárodné organizácie. Udelenie značky kvality účastníckej organizácii je nevyhnutnou podmienkou na čerpanie finančných prostriedkov z Európskeho zboru solidarity alebo vykonávanie akýchkoľvek opatrení financovaných z vlastných zdrojov.

2.7. Osobitná pozornosť by sa mala venovať zabezpečeniu toho, aby činnosti podporované Európskym zborom solidarity boli prístupné všetkým mladým ľuďom, a najmä najviac znevýhodneným. Mali by sa zaviesť osobitné opatrenia s cieľom podporovať sociálne začleňovanie a účasť znevýhodnených mladých ľudí, ako aj zohľadňovať obmedzenia vyplývajúce z odľahlosti mnohých vidieckych oblastí a najvzdialenejších regiónov Únie a zámorských krajín a území.

3. Všeobecné pripomienky

3.1. EHSV víta odhodlanie týkajúce sa obnovenia ESC so zvýšeným rozpočtom a zameraním na účasť. Výbor sa však domnieva, že ešte stále existujú problémy, ktoré treba riešiť, pričom mnohé z nich boli spomenuté v predchádzajúcom stanovisku⁽²⁾ na túto tému. Takisto existujú niektoré okolnosti a možné problémy, ktoré sa týkajú zlúčenia s iniciatívou dobrovoľníci pomoci EÚ a ktoré zahŕňajú rozšírenie dobrovoľníckej zložky aj na susedné krajiny, predstupové krajiny a najvzdialenejšie regióny Európskej únie.

3.2. Toto stanovisko sa zameriava predovšetkým na aspekty, ktoré sú v predložennom návrhu nové. V najnovšom oznámení sa pre ESC stanovuje úplný a nový právny základ, osobitný rozpočet a efektívne zlúčenie s iniciatívou dobrovoľníci pomoci EÚ. Na základe predložených návrhov sa Európsky zbor solidarity stane jedným subjektom na rozdiel od doterajšieho súboru ôsmich rozličných subjektov, čo výbor víta.

3.3. V predchádzajúcich stanoviskách venovaných ESC⁽³⁾ výbor predložil viacero požiadaviek, ktoré považuje aj naďalej za aktuálne. Keďže v prípade mnohých z nich sa neprijali žiadne opatrenia, niektoré treba zopakovať a ďalšie si vyžadujú zavedenie systémov a štruktúr na ochranu pred výsledkami, ktorých sa výbor v minulosti obával. Niektoré z týchto požiadaviek sa týkajú:

- zaistenia kontroly kvality pre účastníkov, ktorí vstupujú do ESC,
- zaistenia kontroly kvality pre projekty a ľudí v miestnych spoločenstvách,
- úlohy online zdrojov pri podpore dobrovoľníkov,
- otázky „nových finančných prostriedkov“,
- úlohy iných než neziskových organizácií,
- vymedzenia dobrovoľníctva,
- úlohy mládežníckych organizácií,
- potreby podporiť účastníkov pri ich príprave na zapojenie do ESC,
- podpory a nadväzných opatrení, ktoré pomôžu zaistiť zvýšenie pravdepodobnosti toho, že angažovanosť v ESC povedie k celoživotnej dobrovoľníckej činnosti a iným činnostiam vyjadrujúcim solidaritu.

3.4. Výbor považuje za dôležité, aby boli príslušné platformy organizácií občianskej spoločnosti ako napríklad Európske fórum mládeže a Európske dobrovoľnícke centrum formálne zahrnuté do monitorovacieho orgánu ESC s cieľom zaistiť, že bude vypočutý hlas občianskej spoločnosti a spätná väzba od miestnej úrovne a užívateľov programu bude súčasťou riadenia programu.

3.5. Je dôležité preskúmať zlúčenie s iniciatívou dobrovoľníci pomoci EÚ. Ide o úplne odlišný druh činnosti. Hoci by sa dalo obsiahne argumentovať v prospech zjednodušenia a zefektívnenia procesu, ide o odlišné a špecifické aspekty týkajúce sa rozvojových otázok, ktoré súvisia s oblasťou kultúry, právomocami a typom projektov. V návrhu sa uznáva tento problém. Je dôležité neurýchlňovať to len z dôvodu administratívneho zjednodušenia.

3.6. Iniciatíva dobrovoľníci pomoci EÚ je relatívne malý program, ktorý sa však netýka len mladých ľudí, no návrh sa o tom nezmieňuje. Ako vyplynulo z externého hodnotenia iniciatívy dobrovoľníci pomoci EÚ, ide o iniciatívu opierajúcu sa o európsku normu riadenia dobrovoľníkov, takže takéto znalosti alebo systémy by sa v rámci ESC mali zachovať.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 81, 2.3.2018, s. 160.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 81, 2.3.2018, s. 160.

3.7. Treba analyzovať údaje z portálu ESC ⁽⁴⁾ s cieľom začať skúmať vplyv jeho uvedenia do prevádzky ešte v ranej fáze. Kľúčový význam budú mať systémy hodnotenia a spätnej väzby. Okrem nich treba zaistiť formálne systémy dodržiavania právnych predpisov, ako je prístup k európskemu ombudsmanovi, a to tak pre účastníkov, ako aj pre iné zainteresované strany.

3.8. Podpora dobrovoľnej činnosti

3.8.1. Podpora dobrovoľníckych činností môže mať mnoho podôb a za mnohé z nich budú aj naďalej zodpovedné členské štáty. Komisia poukazuje na to, že Európsky zbor solidarity je len jedným z programov a aspektov. Začal však byť vnímaný ako hlavné opatrenie, s ktorým je spojený veľký politický kapitál. Tým by sa mohol oslabovať potenciál pre cielenejší prístup k podpore dobrovoľníckej činnosti.

3.8.2. Samozrejme vládnu obavu, že ESC môže odlákať ľudí z iných foriem dobrovoľníctva. Hoci výbor víta podporu organizácií občianskej spoločnosti, môže byť tiež atraktívnejšie uprednostniť organizáciu občianskej spoločnosti pred orgánom verejnej správy alebo individuálnou dobrovoľníckou činnosťou, prípadne dať prednosť nadnárodnej dobrovoľníckej činnosti pred miestnou.

3.8.3. Dobrovoľnícka práca je veľmi všestranný pojem. Môže byť časovo mimoriadne obmedzená alebo pomerne rozsiahla. Môže zahŕňať rôzne stupne altruizmu, nadšenia a predovšetkým rôzne veľa času. Dobrovoľnícka činnosť je nesporne verejným statkom a súčasne môže slúžiť kľúčovým sociálnym a hospodárskym záujmom, pokiaľ ide o to, aby sa zmiernil tlak na štát a zaistilo, že hlavné úlohy budú často vykonané v rámci výrazne miestne koncepcie. Dobrovoľnícku činnosť musí štát podporovať rovnako ako to robí EÚ. Hoci je ESC jediným programom, jeho zameranie na efektívnu dobrovoľnícku činnosť vykonávanú na plný úväzok v nadnárodnom kontexte zdôrazňuje tento prístup. Je preto možné, že ostatným druhom dobrovoľníctva sa nevenuje rovnaká pozornosť, a to ani pri najlepšej vôli.

3.8.4. Verejná podpora dobrovoľníckej činnosti musí byť rozmanitá, musí zahŕňať svet práce, flexibilné opatrenia sociálneho zabezpečenia, osvedčovanie, prístup verejných orgánov v oblasti zdravotnej starostlivosti a vzdelávania, v prípade potreby otázku kompenzácie, odbornú prípravu a mnoho ďalších bodov. EÚ musí vyslať zásadný signál, že všetky tieto otázky sú zahrnuté, a hoci nemusí mať právomoci vo všetkých oblastiach, musí pri financovaní opatrne pristupovať k uprednostňovaniu jednej formy na úkor druhej. Pre oblasť dobrovoľníckej činnosti je potrebná rozsiahla a komplexná politika, nielen jeden program bez ohľadu na to, aký je vítaný alebo dobre financovaný.

3.8.5. Dokonca aj po predložení nových návrhov a po určitom počiatočnom rozbehnutí stále pretrvávajú niektoré všeobecné otázky o opodstatnenosti a cieľoch programu. Je potrebné stanoviť na najvyššej úrovni, či je Európsky zbor solidarity dobrovoľnícky program alebo podpora rozvoja mladých ľudí. Vytyčenie obidvoch cieľov môže spôsobovať ťažkosti.

3.8.6. Možno by bolo lepšie oddeliť logickú odôvodnenosť a opodstatnenosť podpory dobrovoľníckej činnosti, ktorá môže mať rôzne podoby, od programov pre mladých ľudí, ktoré môžu byť podporované v rámci stratégie pre mládež. Ich zmiešavanie alebo prekrývanie by malo byť otázkou koncepcie a zásad, a nie histórie a dostupného financovania. Do budúcnosti by bolo zrejme vhodnejšie mať samostatné programy na podporu mladých ľudí a dobrovoľníckej činnosti, aj keď by došlo k určitému prekrývaniu. Toto by bol pravdepodobne prístup, ak by sa napríklad začínalo „od nuly“.

3.8.7. Pre ESC bol stanovený značný počet cieľov. Treba si neustále klásť otázku, v čom je opodstatnenosť programu a ako to najlepším spôsobom naplniť. Výbor sa vo všeobecnosti nazdáva, že ESC by mal byť určený výlučne pre neziskové organizácie. To môže zahŕňať partnerstvá so ziskovými organizáciami, ale činnosť by mala byť jednoznačne vykonávaná neziskovými organizáciami a prípadne by ju mala upravovať právne vymáhateľná dohoda.

⁽⁴⁾ https://europa.eu/youth/solidarity_sk

3.9. Zložka týkajúca sa zamestnania

3.9.1. Zložke ESC, ktorá sa týka zamestnania, sa venuje veľká pozornosť. Domnievame sa, že si vyžaduje mimoriadne prísne právne predpisy a určite by ju mali ponúkať len neziskové organizácie. Zdá sa, že by si vyžadovalo veľa práce a úsilia, aby sa vytvorila len pre veľmi malý počet miest a treba ju neustále prehodnocovať. Ani pri najlepšej vôli nemožno očakávať, že národné agentúry (rovnaké ako pre program Erasmus+) budú mať dostatočné znalosti o pracovnoprávných otázkach a otázkach týkajúcich sa trhu práce.

3.9.2. Ak má byť zložka týkajúca sa zamestnania aj naďalej súčasťou programu, musí byť v súlade s najprísnejšími normami v danej oblasti. Tu má stále význam široké spektrum noriem a externých dokumentov týkajúcich sa dobrovoľníckej činnosti, práce a mladých ľudí, ktoré výbor aj naďalej podporuje a odporúča ich Komisii, výkonnej agentúre a týmto národným agentúram:

- a) Politický program pre dobrovoľníctvo v Európe ⁽⁵⁾
- b) Európska charta práv a zodpovedností dobrovoľníkov, ktorú vypracovalo Európske fórum mládeže ⁽⁶⁾
- c) Európska charta kvality stáží a učňovskej prípravy, ktorú vypracovalo Európske fórum mládeže ⁽⁷⁾
- d) Rozhodnutie predsedníctva Európskeho parlamentu o neplatených stážach ⁽⁸⁾

3.10. Program pre mládež?

3.10.1. Výbor v plnej miere súhlasí s tým, že sa pochopiteľne kladie veľký dôraz na skúsenosti, dobré životné podmienky a rozvoj mladých účastníkov. Takisto treba klásť rovnaký dôraz na kvalitu opatrení, či plnia svoje ciele a splňajú príslušné očakávania a normy v ich daných oblastiach. Neexistuje žiaden kompromis medzi kvalitou projektov a kvalitou výsledkov pre účastníkov, pretože sú rovnako dôležité.

3.10.2. Hoci dobrovoľníctvo mladých ľudí je v súčasnosti špecifickým cieľom a prioritou, možno tiež nastal čas začať v kontexte celoživotného vzdelávania diskusiu o tom, či by mala byť stanovená nejaká veková hranica pre ESC a súvisiace činnosti. Mnoho ľudí v celej spoločnosti má čo ponúknuť a takisto sa môže niečo naučiť. Rovnako dôležitá je aj solidarita medzi generáciami.

4. Konkrétne pripomienky

4.1. Nie je jasné, či sú údaje o doterajšom pokroku postačujúce na prijímanie ďalších rozhodnutí o konsolidácii a zlučovaní s novými oblasťami. Európska dobrovoľnícka služba (EDS) ⁽⁹⁾ mala jasné odôvodnenie ako program pre mládež. Výbor nie je presvedčený o tom, že by sa uskutočnilo dostatočné posúdenie vplyvu v súvislosti s EDS ešte predtým, než sa zriadil ESC. Hoci veľká časť EDS je momentálne súčasťou ESC, môžu existovať obavy, že za týmto procesom stáli dostupné rozpočtové prostriedky, a nie vízia pre dobrovoľnícku činnosť. Takisto nie je jasná miera zapojenia mladých ľudí do rozhodovania o tejto zmene.

4.2. Zlúčenie programov EÚ pre humanitárnu pomoc a dobrovoľnícku činnosť musí mať jasné a explicitné odôvodnenie. V niektorých vonkajších politikách EÚ sa v čoraz väčšej miere kladie dôraz na bezpečnosť, na čo mala vplyv aj utečenecká kríza. Môže to prispieť aj k zmene povahy ESC, ak sa použije ako súčasť vonkajšej činnosti EÚ. Týmto zlúčením sa pre humanitárny rozmer zavádza aj vekové obmedzenie, ktoré v minulosti neexistovalo.

4.3. Ciele novej stratégie EÚ pre mládež ⁽¹⁰⁾ týkajúce sa zvýšenia miery zapojenia do dobrovoľníckej činnosti v členských štátoch mimo zapojenia do ESC by mohli byť v návrhu vyjadrené dôraznejšie. Zdá sa, že stratégia EÚ pre mládež na roky 2019 – 2027 má ambicióznejšie ciele, pokiaľ ide o nabádanie členských štátov k tomu, aby posilnili politiky v oblasti dobrovoľníckej činnosti a stratégie, ktoré majú mladých ľudí stimulovať k tomu, aby boli aktívni. Bolo by

⁽⁵⁾ http://www.kansalaisareena.fi/EYV2011Alliance_PAVE_copyfriendly.pdf

⁽⁶⁾ <https://www.youthforum.org/charter-rights-and-responsibilities-volunteers>

⁽⁷⁾ <https://www.youthforum.org/european-quality-charter-internships-and-apprenticeships>

⁽⁸⁾ <https://www.socialistsanddemocrats.eu/newsroom/unpaid-internships-european-parliament-and-elsewhere-must-be-banned-say-sds>

⁽⁹⁾ <https://europeanvoluntaryservice.org/>

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en

dôležité zahrnúť finančné prostriedky určené na to, aby sa členským štátom ponúkol priestor na výmenu osvedčených postupov týkajúcich sa politik a stratégií v oblasti dobrovoľníctva, ako je obnovenie činnosti expertnej skupiny pre mobilitu mladých dobrovoľníkov. Výbor vyjadruje nádej, že uznanie nástroja ESC pre výsledky vzdelávania by sa mohlo využívať vo všetkých formách účasti na dobrovoľníckej činnosti nad rámec programu ESC. Právny základ návrhu to nevyklučuje, ale bolo by užitočné stanoviť pre to širší cieľ.

4.4. V novom návrhu sa sľubuje zjednodušenie postupov, čo výbor víta. V tejto súvislosti by pre zainteresované strany boli užitočne podrobnejšie informácie. Miestne projekty solidarity sú veľmi vítané a mali by sa uprednostňovať.

4.5. Niektoré propagačné materiály týkajúce sa ESC sa vo veľkej miere zameriavajú na príležitosti pre jednotlivca a jeho rozvoj. Hoci to musí byť súčasťou ponuky, je samozrejme veľmi dôležité, aby sa v rovnakej miere vyzdvihoval a propagoval konečný produkt a výsledok dobrovoľníckej činnosti. V spojení s iniciatívou DiscoverEU⁽¹¹⁾ bude možno potrebná opatrnosť, aby nevznikol dojem, že podpora EÚ je prioritne určená pre „roky voľna“ a bohatších mladých ľudí.

4.6. Výbor rozhodne podporuje skutočnosť, že v nastavení rozpočtu programu sa orientačne vyčlenilo 90 % na dobrovoľnícku činnosť a že sa predpokladá lepšie mentorstvo pre znevýhodnené osoby. Rozdelenie rozpočtových prostriedkov pre obe zložky by sa malo zachovať s výnimkou prípadov, keď má nedostatočný dopyt za následok, že národné agentúry robia presuny medzi rozpočtovými položkami. Príspevky by sa mali vo všeobecnosti pridelovať na základe žiadostí zapojených organizácií.

4.7. Bude potrebné zaistiť dostatočné zdroje pre národné agentúry, a to najmä s cieľom splniť všetky výzvy, ktoré predstavuje vykonávanie pracovnoprávneho aspektu ESC, umožniť im spolupracovať s agentúrami trhu práce a ďalšími príslušnými celoštátnymi systémami.

4.8. EDS mala silný rámec pre formálnu a informálnu odbornú prípravu. Koncepcia programu Erasmus vyvinutá pre kultúrnych pracovníkov by mohla mať význam aj pre ESC. Neformálne vzdelávanie je kľúčovou oblasťou. Je nutné preskúmať prístup programu PISA, podľa ktorého môžu študenti získavať kredity za praktickú činnosť typu Erasmus.

4.9. Existuje tu súvisiaci rozmer pre ESC, ktorý sa však predpokladá len v súvislosti s výmenou poznatkov. Je potrebné usilovať sa o dlhodobejšie zapojenie účastníkov do aktivít v oblasti solidarity vrátane (najbežnejšej) dobrovoľníckej činnosti na čiastočný úväzok vykonávanej vo voľnom čase, ktoré sa realizujú mimo dobrovoľníckych príležitostí ponúkaných v rámci ESC.

4.10. Je dôležité analyzovať doterajšie zavádzanie ponúk pracovných činností a reagovať naň. Niektoré z meraní účinnosti v hodnotení *ex ante* sa zameriavali viac na výstupy než na výsledok, čo treba v budúcnosti zmeniť.

V Bruseli 17. októbra 2018

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Luca JAHIER

⁽¹¹⁾ https://europa.eu/youth/discovereu_sk